

Słowo od redakcji

Tematem oddawanego właśnie w ręce czytelników i czytelniczek tomu czasopisma „Miscellanea Anthropologica et Sociologica” jest społeczeństwo sieciowe. Redaktorzy tomu, zainspirowani tematem niedawnej II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Społeczeństwo sieciowe – między wolnością i zniewoleniem”, podjęli próbę zabrania głosu w dynamicznej i złożonej debacie na temat nowoczesnych, rozwiniętych społeczeństw. Dyskusja na temat ich sieciowości oraz informacyjnego charakteru toczy się już od dłuższego czasu, wciąż jednak nosi znamiona nowości, a jej uczestnicy dalecy są od wypracowania konsensusu w kwestiach zarówno ontologicznych, jak i metodologicznych. Siłą rzeczy, artykuły zebrane w niniejszym numerze stanowią zatem jedynie skromny przyczynek do niektórych jej wątków.

Prezentowany tom wyróżnia się na tle podobnych wydawnictw kilkoma istotnymi cechami: młodym wiekiem i niewielkim akademickim stażem autorów, interdyscyplinarnością, empirycznym zorientowaniem, a także lokalnym zakorzenieniem. Warto podkreślić szczególnie tę ostatnią cechę – wskazuje ona bowiem, że zarówno polskie społeczeństwo, jak i polska humanistyka osiągnęły już poziom rozwoju pozwalający analizować fenomen społeczeństwa sieciowego w oparciu przede wszystkim o konteksty lokalne. Jeszcze kilka lat temu większość badaczy podejmujących ten temat sięgała przede wszystkim do przykładów państw szeroko rozumianego Zachodu. Z kolei w niniejszym tomie – mimo że nie było to zamierzeniem redaktorów – wszyscy autorzy, choć nierzadko podejmują problematykę o zasięgu ponadnarodowym, a nawet globalnym, odnoszą się przy tym do warunków lokalnych. I tak na przykład Andrzej Lemański omawia zagadnienie marketingu internetowego w sposób ogólnoteoretyczny, rozpatrując je jednak także z perspektywy polskich realiów. Błażej Przybylski podejmuje temat istotnej roli internetu dla globalnych procesów politycznych po to, by w dalszej części swego artykułu odnieść się do własnych badań przeprowadzonych wśród polskich aktywistów politycznych.

Inni autorzy dyskretnie, niejako mimochodem demaskują daleko posunięte zakorzenienie lokalnych, polskich sieci w ponadnarodowej techno- i antroposferze. Dominika Przybyszewska opisuje polską społeczność jednej z najpopularniejszych na świecie gier e-sportu – StarCrafta; Krzysztof Gajewski z antropologiczną wnikliwością śledzi fascynujące praktyki Faceopery wdrażane przy pomocy infra-

struktury globalnego potentata w branży mediów społecznościowych – portalu Facebook – a Bartosz Mika eksploruje społeczność tłumaczy-amatorów seriali i filmów zakorzenionych w narodowej kulturze popularnej.

Kolejna grupa autorów odkrywa przed czytelnikami niezauważalne na co dzień internetowe światy społecznych interakcji. Łukasz Koperski podejmuje temat wsparcia w sieci; pokrewnej problematyki dotyka także artykuł Doroty Żuchowskiej-Skiby, omawiający wady i zalety internetu z punktu widzenia osób niepełnosprawnych, tekst Renaty Dopierały ukazuje zaś zapośredniczone cyfrowo praktyki zmiany „Ja”.

Aleksandra Fudala-Barańska i Katarzyna Grzyb w swych artykułach podejmują zagadnienie cyfryzacji światów analogowych i wiążących się z nią szans i zagrożeń; pierwsza z autorek omawia kwestię obecności w sieci teatru, druga – muzeum. Barbara Kulesza-Gulczyńska z pietyzmem literaturoznawcy zabiera czytelnika w podróż po fandomie Mirriel, a Małgorzata Durzewska omawia własne badania empiryczne poświęcone używalności nowych technologii wśród młodzieży akademickiej.

Całość tomu z czystym sumieniem polecamy wszystkim zainteresowanym ekspansją nowych mediów i zagadnieniem sieciowości nowoczesnych społeczeństw. Zebrane w nim teksty swym bogactwem są w stanie zarówno przekonać sceptyków uważających, że badania społeczeństwa sieciowego to jedynie czasowa moda, jak również zainteresować oddanych entuzjastów poruszanej tu tematyki.

Bartosz Mika i Marcin Szulc